
RESPONSABILITAT CIVIL DEL PROFESSORAT D'ENSENYAMENT PRIVAT I CONCERTAT

**INTRODUCCIÓ · SITUACIÓ ANTERIOR A LA REFORMA ·
SITUACIÓ POSTERIOR A LA REFORMA · NOVES REALITATS
I RESPONSABILITATS DOCENTS · PROFESSORAT EN CAS
DE DOL O CULPA GREU I SOLIDARITAT · RECOMANACIÓ
SINDICAL · RESPOSTES A CASOS CONCRETS**

1. INTRODUCCIÓ

- Malgrat la proximitat legal existent entre centres concertats i públics pel que fa a la responsabilitat civil, els centres concertats mantenen el seu caràcter privat, la qual cosa fa el seu titular virtual responsable pels danys que puguin cometre els seus alumnes, segons el que disposen els articles 1902, 1903 i 1904 del Codi Civil.
- Queda clar, per tant, que este document afecta exclusivament els centres privats i concertats.
- Respecte als centres públics, l'antiga normativa (Llei 30/1992) està derogada; actualment, la responsabilitat en l'Administració Pública es regix per la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.

2. SITUACIÓ ANTERIOR A LA REFORMA

- Abans del 7 de gener de 1991, la responsabilitat dels mestres per actes dels seus alumnes estava basada en una falta de vigilància, si bé amb la possibilitat d'exoneració per haver actuat amb la diligència pertinent.
- Amb l'augment de la ràtio i l'increment d'activitats extraescolars, en moltes ocasions el professor es veia impossibilitat per a exercir un mínim de control sobre l'alumnat.
- Les pressions professionals i socials van aconseguir que es presentara un Projecte de Llei, convertit en Llei el 7 de gener de 1991, el qual establia que qui respon dels danys ocasionats pels alumnes siguin les persones o entitats titulars dels centres docents.
- Sense perjudi d'això, el titular pot reclamar al personal docent la quantitat satisfeta en cas que puga acreditar una conducta greu.

3. SITUACIÓ POSTERIOR A LA REFORMA (Marc Legal Actual)

• 3.1. ARTICLE 1902 DEL CODI CIVIL

Qualsevol persona estarà obligada a reparar el dany causat sempre que la seua acció i/o omissió siga la causant del dany, on intervinga culpa o negligència.

• 3.2. ARTICLE 1903.5 DEL CODI CIVIL

- En relació amb la responsabilitat del titular del centre docent per fets dels seus

alumnes en centres concertats, se l'identifica com a responsable en l'adopció de les distintes mesures organitzatives del centre.

- El titular estarà obligat a indemnitzar si l'alumne causant del dany és menor i roman davall el control del professorat, desenvolupant activitats lectives, extraescolars o complementàries, i s'hi inclou el temps de menjador i de transport.

- La responsabilitat del titular del centre docent cessarà quan puga comprovar que va prendre "la diligència deguda" o "la diligència d'una persona raonable" (termes jurídics que actualitzen el clàssic concepte del "bon pare de família").

- En cas que no existisca cap deficiència en les mesures organitzatives ni defecte de vigilància, estariem davant d'un fet fortuït i quedarien exonerats.

• 3.3. Article 1904.2 del Codi Civil (Acció de repetició i pressupòsits)

- El titular d'un centre docent podrà demanar al professor la quantitat satisfeta per indemnització sempre que es demostre culpa greu o dolo en el desenvolupament de les seues funcions.

- El professorat té un tracte privilegiat; el titular només pot exercir este dret de repetició contra els docents demostrant esta conducta greu (diferent a la resta de personal).

- Terminis de prescripció: D'altra banda, pel que fa als terminis de prescripció, la responsabilitat civil extracontractual té un termini d'un any, segons l'article 1968.2 del Codi Civil (corregint l'antic supòsit de 15 anys).

4. NOVES REALITATS I RESPONSABILITATS DOCENTS

La tasca docent s'ha fet més complexa i exigeix un control molt més estricte actualment:

- **La LOPIVI (Llei de Protecció a la Infància):** La Llei Orgànica 8/2021 imposa al professorat un deure inexcusable de comunicació immediata davant qualsevol indicatiu de violència (física, psicològica, sexual, assetjament, etc.). El fet de no aplicar els protocols d'intervenció del centre té moltes probabilitats de ser qualificat judicialment com a "culpa greu", la qual cosa facilita l'acció de repetició contra el docent.

- **L'entorn digital i el ciberassetjament:** La vigilància ja no es limita a l'aula o al pati. Si es produïxen situacions de ciberassetjament que impacten en la convivència escolar o en les quals s'haja fet ús de dispositius del centre, el professorat i la direcció hi han d'intervenir. Ignorar-ho al·legant que ocorre fora de l'horari lectiu no eximix de la responsabilitat civil.

5. PROFESSORAT EN CAS DE DOL O CULPA GREU I SOLIDARITAT

- **Definició:** S'entén per "culpa greu" l'actuació d'una persona que és conscient dels danys que pot produir la seua acció i/o omissió. Este terme s'aplica al professorat encarregat d'impartir ensenyaments i tasques de vigilància d'alumnat.

- **Solidaritat:** Com a resultat de l'aplicació de la doctrina jurisprudencial majoritària de la solidaritat, el perjudicat podrà demanar, conjuntament o per separat, el titular del centre docent i la/el professor per la totalitat de la indemnització.

6. RECOMANACIÓ SINDICAL: L'ASSEGURANÇA DE RESPONSABILITAT CIVIL

Encara que la responsabilitat principal recaiga en l'empresa o el titular, l'acció de repetició suposa un risc patrimonial per al docent. L'equip docent ha d'exigir conèixer les condicions de la pòlissa de Responsabilitat Civil del centre per a saber si inclou una defensa jurídica independent. Es recomana encaridament disposar d'una assegurança de Responsabilitat Civil Professional pròpia. Sindicats com STEPV ofereixen a les persones afiliades pòlisses col·lectives que garantixen una defensa legal pròpia.

7. RESPOSTES A CASOS CONCRETS

Tot i que la resolució final depén del dictamen del jutge, s'exposen supòsits orientatius i matisats a situacions quotidianes:

CAS	SITUACIÓ	RESPONSABILITAT I RESOLUCIÓ
1	A classe, la/el professor hi és i un alumne cau a terra tot sol en un pupitre.	És un fet fortuït. Ara bé, si el docent estiguera absent, la responsabilitat seria del titular, amb opció a repetir contra el professor, ja que no pot abandonar l'aula.
2	Al pati, el xiquet es talla amb vidres o ix per una porta oberta.	Hi ha responsabilitat del titular per no haver pres les mesures organitzatives adequades.
3	A l'excursió, el grup va ben distribuït per la vorera i un infant esvara i invadix la calçada.	Si es demanen responsabilitats, serien per al titular, sense opció a repetició, per haver actuat el docent convenientment.
4	Un alumne va sol al bany, esvara i cau.	Tot i que puga paréixer fortuït, depén de l'edat. En Educació Infantil o en els primers cursos de Primària, si el protocol exigix acompanyament o supervisió visual, permetre que hi vagi totalment sol pot considerar-se una negligència greu.
5	Al pati vigilat per mestres de guàrdia hi ha un contratemps.	En aquest cas la responsabilitat recau sobre el titular. El tutor de l'alumne (que no hi està present) no n'és responsable.
6	Al pati un alumne li produïx ferides a un altre (amb pedres, pals).	Si es demostra que l'agressió no és un fet aïllat, sinó el resultat d'una situació de ciberassetjament o assetjament escolar (bullying) prèvia no atesa pel docent (incomplint protocols), molt probablement es considerarà "culpa greu" gràcies a la LOPIVI, la qual cosa possibilita l'acció de repetició contra el professorat.
7	Un alumne d'Infantil s'extravia a l'eixida.	Els jutjats són extremadament rigorosos amb l'entrega de menors. Un extraviament en esta etapa difícilment requereix demostrar intencionalitat ("dol"); la falta de control en l'entrega s'acostuma a qualificar directament com a negligència greu.
8	Un xiquet patix cremades per petards en Falles dins del col·legi.	És responsabilitat del titular, amb possibilitat de repetició, perquè, com que no està permès, es podria demostrar culpa docent.
9	Ús d'eines digitals a l'aula. Durant una activitat amb tauletes, un alumne fa fotos denigrants a un company/a i les difon. La/el professor era a l'aula però no supervisava les pantalles.	Això suposa la responsabilitat inicial del titular, però amb una alta probabilitat d'acció de repetició contra la/el professor per "culpa greu" per haver omés el control de les eines digitals dins l'aula.
10	Al·lèrgia alimentària coneguda al menjador escolar. Un alumne de Primària amb una al·lèrgia greu i diagnosticada als cacauets (degudament notificada per la família al centre) pateix un xoc anafilàctic. El motiu és que el docent encarregat de supervisar el menjador li dona unes postres que en contenen per un descuit, sense comprovar el llistat d'al·lèrgies.	El temps de menjador està inclòs dins del control del professorat. Per tant, la responsabilitat inicial d'indemnitzar recaurà sobre el titular del centre docent. No obstant això, com que ignorar una documentació mèdica vital és una omisió negligent d'alt risc, molt probablement serà qualificat judicialment com a "culpa greu". Això donaria al titular ple dret a exercir l'acció de repetició contra aquest docent en concret per reclamar-li la quantitat satisfeta.
11	Manca de vigilància conscient en el transport escolar. Durant l'excursió de final de curs, en el trajecte d'autobús, dos alumnes menors d'edat comencen una baralla violenta a la part posterior del vehicle i un d'ells pateix una lesió a l'ull. El mestre acompanyant estava dormint als seients davanters i no va exercir cap mena de supervisió durant tot el trajecte.	Atés que els alumnes menors es trobaven desenvolupant una activitat escolar i en temps de transport, el titular del centre és el responsable civil directe. Ara bé, com que el docent era conscient que tenia tasques de vigilància de l'alumnat i va decidir ometre-les completament (dormint-se), l'acció entra en la definició de "culpa greu". En aquest context, el titular haurà d'indemnitzar la família afectada, però podrà demanar al professor la quantitat satisfeta mitjançant l'acció de repetició.

POSA'T EN CONTACTE AMB NOSALTRES

ALACANT Miguel Hernández, 1. 03007

Tel. 965 985 165 alacant@stepv-iv.org

ELX Maximilià Thous, 121. 03204

Tel. 966 225 616 elx@stepv-iv.org

ALCOI Alcoleja, 5 baix. 03802

Tel. 690 158 689 alcoi@stepv-iv.org

CASTELLÓ DE LA PLANA Marqués de Valverde, 8. 12003

Tel. 964 269 094 castello@stepv-iv.org

VALÈNCIA Juan de Mena, 18. 46008

Tel. 963 919 147 - Fax 963 924 334 valencia@stepv-iv.org

ALZIRA Pl. del Sufragi 11, Ent. A i B. 46600

Tel. i fax 962 400 221 alzira@stepv-iv.org

BUNYOL Jesús Sáez Ramírez, 4, baix. 46360

Tel. 664 646 705 bunyol@stepv-iv.org

GANDIA Nou d'Octubre, 66-68. 46701

Tel i fax 962 950 754 gandia@stepv-iv.org

XÀTIVA Portal del Lleó, 8, 2-A. 46800

Tel. i fax 962 283 067 xativa@stepv-iv.org

SAGUNT i PORT DE SAGUNT Pintor Pinazo, 27

Tel. 687 602 168 morvedre@stepv-iv.org

També ens pots escriure
per correu electrònic
privada.stepv@intersindical.org

Visitar el nostre web
https://stepv.intersindical.org/noticies/ensenyament_privat

o informar-te
a les xarxes
socials

STEPV Ensenyament Privat

Stepv Ensenyament Privat

@PrivadaStepv

Per afiliar-te